

Samhandlingsreformen “han kom å han gikk – mærka du nåkka?”

Status 5 år etter innføring fra et regionalt perspektiv
samt et forsøk på å se i glasskula

Raymond Dokmo
Medisinskfaglig rådgiver Helse Nord RHF

Disposisjon

- Bakgrunn for samhandlingsreformen.
- Effekter av samhandlingsreformen.
- Helseatlas og demografiske utfordringer i fremtiden.
- Hva skal Helse Nord gjøre?

Bakgrunn for reformen

Samhandlingsreformen

Meld.St.16 (2010-2011) Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015)

Innst. 422S (2010-2011) Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011–2015)

St.meld.nr.47 (2008-2009) Rett behandling – på rett sted – til rett tid

Innst. 212 S (2009-2010)

Wisløff-utvalget NOU 2005:3 Fra stykkevis til helt – en sammenhengende helsetjeneste

Bernt-utvalget 2004 NOU 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene

Iverksettelse av samhandlingsreformen

Vedtatt i juni 2011
Ikrafttredelse januar 2012

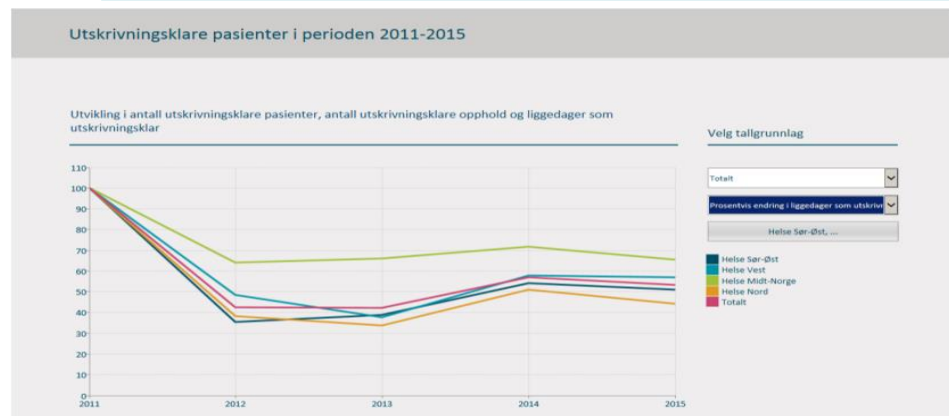
- Lov 24.06.2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester (helse og omsorgstjenesteloven)
- Prop 91 L (2010-2011)
- Innst. 424 L (2010-2011) Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen
- Lov 24.06.2011 nr. 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Prop 90 L – (2010-2011)
- Innst. 423 L (2010-2011) Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen

Samhandlingsreformen skulle:

- Vise vei og gi helsetjenesten en ny retning
- Forebygge fremfor reparering
- Tidlig innsats fremfor sein innsats
- Få ulike ledd i helsetjenesten til å jobbe sammen
- Flytte tjenester nærmere brukerne
- Overføre flere oppgaver (og penger) til kommunene
- Samle spesialiserte fagmiljøer som er sterke nok
- Gjøre det bedre for pasientene og gi dem sterkere brukermedvirkning

Stort fokus rundt 2012-2013

- Mye aktivitet rundt samarbeidsavtaler
- Aktivitet rundt medfinansiering
- Reduksjon av utskrivningsklare pasienter – etter intensjonen

Figur 2 viser en halvering av antallet liggedager for utskrivningsklare pasienter fra 2011-2015.

Redusert fokus fra 2014

- Lufta ut av ballongen.
- Ny regjering – svakere politisk fokus rundt reformen?
 - Veldig mange nye planer rundt 2015
- Andre årsaker
 - Ny kommunereform
 - Kommunal medfinansiering forsvant

Effekter av reformen

- Begrenset suksess ovenfor kronikerne
- Dårlig håndtering av samhandlingsavvik
- Epikrise ved utskrivelse er et kapittel for seg
- For liten grad av innsats for å begrense sykdom
- Sykehusene enda mer spesialisert – flere oppgaver til kommunene
- Hvor er fastlegen i reformen?
- Hva med samarbeid mellom somatikk og psykiatri?

Effekter av reformen

- FUNNKe-prosjektet må kunne sies å være en suksess.
- Standardiserte pasientforløp
- Flere ambulante tjenester
- Læringsnettverk for gode pasientforløp for eldre og kronisk syke.
- Samhandlingsportalen og samhandlingsbarometeret
- Samhandling er en av fem satsningsområder i Helse Nord RHF sin utviklingsplan 2035. Der skal strategi for samhandling inn.
- Helse Nord RHF og KS regionalt har tatt opp samarbeidet.

Helseatlas – tre elementer

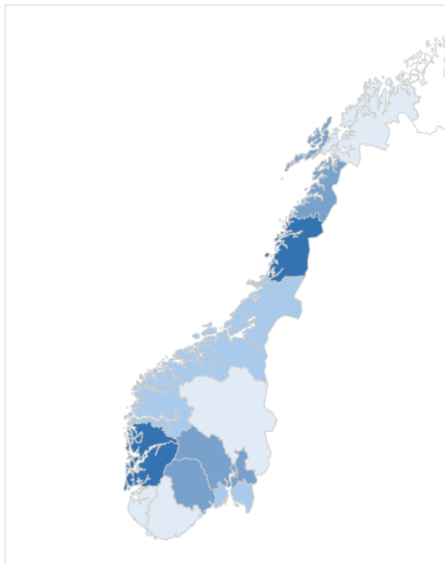
- Interaktive kart

Eldrehelseatlas - 75 år og eldre

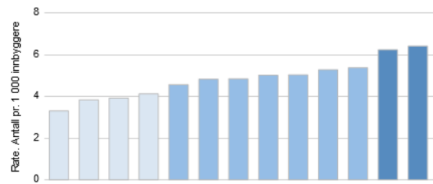
Om Helseatlas

Kart / pasientutvalg
klikk på "ark"-symbol for å se faktaark

- ▶ Allmennelegetjenesten
- ▶ Spesialisthelsetjenesten
- ▼ Hjerte
 - Hjerteinfarkt, innlagte pasienter
 - Revaskularisering, PCI og bypass
 - Hjertesvikt, innleggelseser
 - Hjertesvikt, poliklinikk
 - Hjertesvikt, reinnleggelseser
 - Arbeids-EKG, poliklinisk
 - Langtids-EKG, poliklinisk
 - Ekkokardiografi, poliklinisk
 - Pacemaker
- ▶ Lunge
- ▼ Ortopædi

Likeverdige
helsetjenester
- uansett hvor du bor?

Eldrehelseatlas for Norge

En oversikt og analyse av somatiske helsetjenester for befolkningen 75 år og eldre for årene 2013-2015

Helseatlas

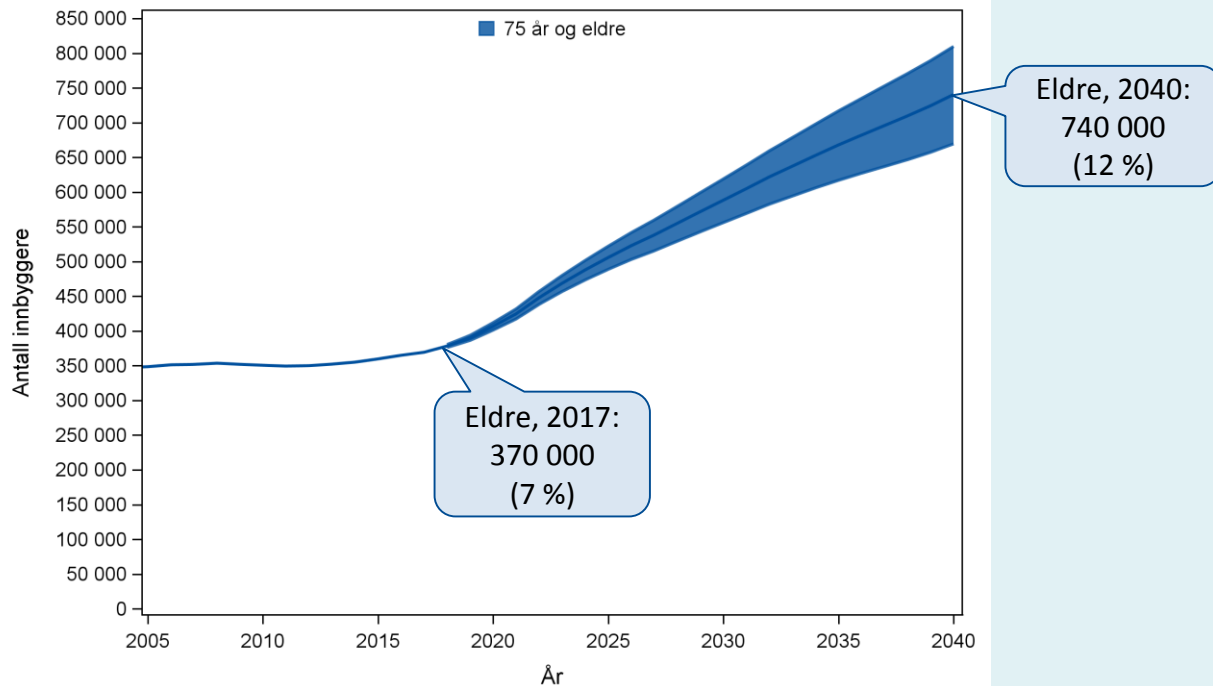
SKDE

NORD

Oppsummering

- Dobling antall eldre i 2040, fra 7-9 % til 13-15 %
- Akutt innlagte eldre med alvorlige diagnoser;
 - Hyppige reinnleggelser, dårlig prognose
 - Økt behov for egnede sengerressurser og styrket samhandling
- Uberettiget og til dels stor variasjon;
 - Hjerteutredning, hjertesvikt, pacemaker
 - Ortopedi; leddproteser, bruddbehandling
 - Medikamentell kreftbehandling
 - Nevrologisk poliklinikk; Parkinson og demens

Dobling av eldrebefolkningen om 20 år

Kilde: SSB

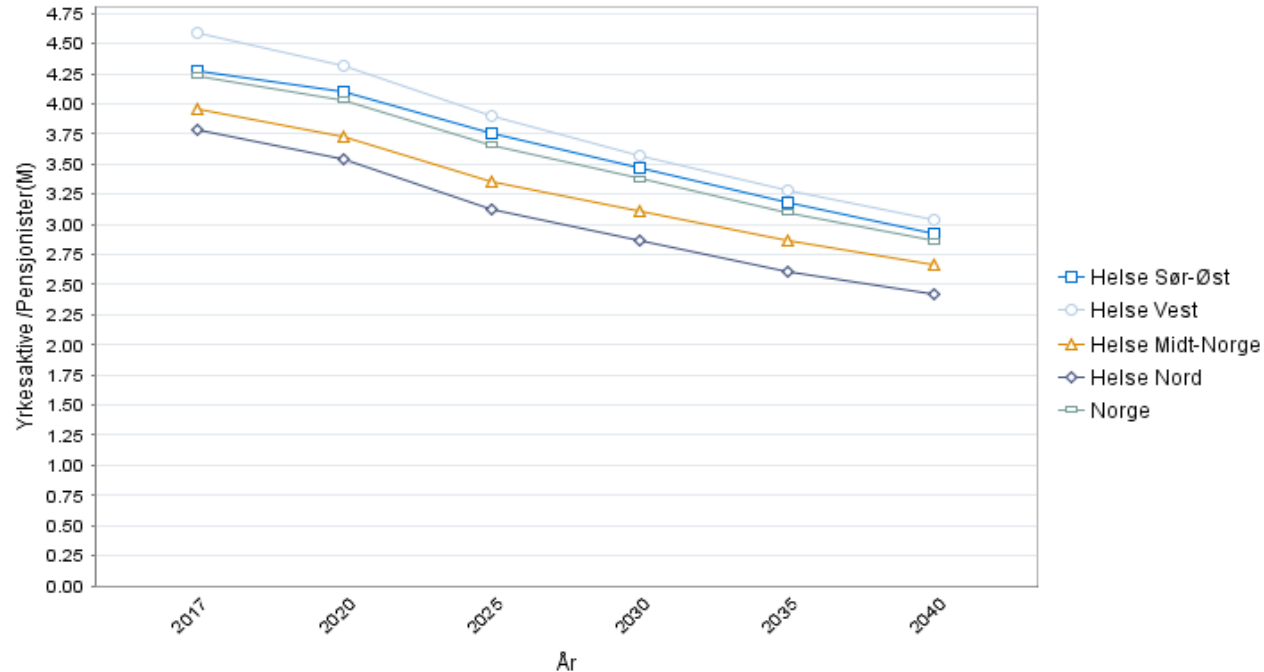
Befolkningsutviklingen i Norge og RHF-områdene

År		2017	2020	2025	2030	2035	2040
Region	Måltall						
Helse Sør-Øst	% Endring 20-66 år (M)	100,0	103,4	107,1	110,9	113,5	115,4
	% Endring 67+ år (M)	100,0	107,6	121,8	136,3	152,3	168,2
Helse Vest	% Endring 20-66 år (M)	100,0	102,6	106,0	109,6	112,4	114,7
	% Endring 67+ år (M)	100,0	108,8	124,6	140,5	157,0	173,2
Helse Midt-Norge	% Endring 20-66 år (M)	100,0	101,9	103,6	105,9	107,3	108,4
	% Endring 67+ år (M)	100,0	108,2	122,3	135,0	148,0	160,7
Helse Nord	% Endring 20-66 år (M)	100,0	100,7	99,9	100,0	99,3	98,7
	% Endring 67+ år (M)	100,0	107,7	120,9	132,1	144,0	154,3
Norge	% Endring 20-66 år (M)	100,0	102,8	105,8	109,0	111,1	112,8
	% Endring 67+ år (M)	100,0	107,9	122,3	136,5	151,8	166,7

Utviklingen av forsørgerbrøken (yrkesaktive/ pensjonister i Norge og RHFene

År	2017	2020	2025	2030	2035	2040
Region						
Helse Sør-Øst	4,3	4,1	3,8	3,5	3,2	2,9
Helse Vest	4,6	4,3	3,9	3,6	3,3	3,0
Helse Midt-Norge	4,0	3,7	3,4	3,1	2,9	2,7
Helse Nord	3,8	3,5	3,1	2,9	2,6	2,4
Norge	4,2	4,0	3,7	3,4	3,1	2,9

Utviklingen av forsørgerbrøken (yrkesaktive og pensjonister) i Norge og RHFene

Bærekraftsbrøk – foretaksområder i Helse Nord 2017-2040

År		2017	2020	2025	2030	2035	2040
Foretak	Måltall						
Finnmark	Yrkesaktive /Pensjonister(M)	4,2	3,8	3,4	3,1	2,8	2,5
Troms og Ofoten	Yrkesaktive /Pensjonister(M)	4,0	3,7	3,2	3,0	2,7	2,5
Nordlandssykehusområdet	Yrkesaktive /Pensjonister(M)	3,6	3,4	3,0	2,8	2,5	2,3
Helgeland	Yrkesaktive /Pensjonister(M)	3,3	3,1	2,8	2,5	2,3	2,1
Nord-Norge	Yrkesaktive /Pensjonister(M)	3,8	3,5	3,1	2,9	2,6	2,4

Bærekraftanalyser: Utviklingen i bærekraftsbrøken 2017-2040 for lokalsykehusområdene i Helse Nord

År	2017	2020	2025	2030	2035	2040
Lokalsykehus						
Kirkenes sykehus	3,8	3,6	3,2	2,9	2,6	2,4
Hammerfest sykehus	4,4	4,0	3,6	3,2	2,9	2,6
UNN Tromsø	4,4	4,1	3,6	3,3	2,9	2,7
UNN Harstad	3,4	3,1	2,8	2,6	2,4	2,3
UNN Narvik	3,2	3,1	2,7	2,5	2,3	2,3
Nordlandssykehuset Bodø	3,8	3,6	3,2	2,9	2,6	2,5
Vesterålen	3,2	3,0	2,7	2,5	2,2	2,1
Lofoten	3,5	3,3	2,9	2,7	2,4	2,3
Rana	3,4	3,3	2,9	2,6	2,4	2,2
Mosjøen	3,1	2,9	2,6	2,4	2,2	2,1
Sandnessjøen	3,4	3,1	2,7	2,5	2,2	2,1
Nord-Norge	3,8	3,5	3,1	2,9	2,6	2,4

Bærekraftsbrøk — kommuner i nord med mest ugunstig bærekraft i 2040 ifølge SSBs fremskrivning (M)

År	2020	2025	2030	2035	2040 [▲]
Område					
Loppa	2,0	1,7	1,4	1,2	1,1
Bindal	2,0	1,6	1,4	1,3	1,3
Beiarn	1,9	1,6	1,5	1,3	1,3
Bø (Nordl.)	2,1	1,8	1,6	1,5	1,4
Ibestad	1,8	1,6	1,5	1,3	1,4
Dønna	2,5	2,1	1,8	1,6	1,4
Dyrøy	2,4	1,9	1,6	1,6	1,4
Tjeldsund	2,0	1,8	1,8	1,6	1,5
Røst	3,2	2,5	2,1	1,7	1,5
Kvalsund	2,0	1,7	1,7	1,7	1,5

Økning i omsorgsbelastningen – Helse Nord – området, og HF- områdene sammenlignet med Norge

Foretaksområde	67-79 år		80-89 år		90+ år		80+ år	
Finnmark	3409	(41%)	2583	(103%)	749	(162%)	3332	(112%)
UNN HF	7372	(34%)	7104	(107%)	2122	(135%)	9226	(112%)
NLSH HF	5637	(35%)	5261	(99%)	1595	(125%)	6856	(104%)
Helgeland HF	2706	(27%)	2766	(84%)	940	(121%)	3706	(80%)
Helse Nord RHF	18893	(34%)	17714	(100%)	5406	(133%)	23120	(106%)
Norge	263236	(43%)	190629	(108%)	56732	(126%)	247361	(112%)

Oppsummering: økt omsorgsbelastning

Helse-Nord-området har en noe svakere vekst i de eldre aldersgrupper enn landet totalt

- Veksten for gruppen over 80 år er klart høyest i de to nordligste HF-områder, Helgeland klart lavest
- Blant lokalsykehusområdene er det Vest-Finnmark og UNN-Tromsø som har den sterkeste veksten i gruppen over 80 år, mens denne veksten er svakere i Narvik-omr, Mosjøen-omr og Rana-omr

Mens fremskrivningene for bærekraften viser størst utfordringer for småkommunene, som følge av negativ utvikling for den yrkesaktive befolkning, er økningen den absolutte og prosentvise vekst i omsorgs-belastningen – riktignok med flere unntak -gjennomgående større i de mer befolkningsrike kommunene.

- Mer enn 15 kommuner i nord har en vekst i gruppen over 80 år som er høyere enn landsgjennomsnittet

Vi merker oss ellers at den estimerte %-vise veksten i aldersgruppene over 80 år, i nord er ca tre ganger så stor som veksten i aldergruppen 67-79 år i perioden 2017-2040

Konsekvenser av demografiske utviklingstrekk

- Den demografiske utvikling i Nord-Norge er mindre bærekraftig enn i øvrige landsdeler (2,5 versus 2,9)
- Bare fire kommuner i nord ligger over gjennomsnittet for Norge mht SSB-prognose for forsørgerbrøk i 2040
 - Hele 42 av 87 kommuner har en forsørgerbrøk $< 2,0$, og 13 kommuner $< 1,6$
 - For flere småkommuner er dette et dramatisk scenario
- Trusselen mot bærekraften i kommunehelsetjenesten er også en trussel mot spesialisthelsetjenesten

Regional oversiktsside:

HELSE NORD

Søk i alt innhold

Forside > Samhandling

Samhandling

Målet med samhandling er at pasientene skal oppleve å bli ivaretatt på en helhetlig måte. Det betyr at tjenestetilbudet skal være sammenhengende og koordinert mellom alle ledd i behandlingsskjeden fra kommune til spesialisthelsetjenesten.

Samhandlingsbarometeret

Finnmarkssykehuset	Nordlandssykehuset	Helgelandssykehuset	Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN)
Nettsider	Nettsider	Nettsider	Nettsider
Kontaktinfo	Kontaktinfo	Kontaktinfo	Kontaktinfo
Samhandling	Samhandling	Samhandling	Samhandling

Regional oversiktsside:

Samhandlingsbarometeret

→

<p>Finnmarkssykehuset</p> <p>Nettsider</p> <p>Kontaktinfo</p> <p>Samhandling</p>	<p>Nordlandssykehuset</p> <p>Nettsider</p> <p>Kontaktinfo</p> <p>Samhandling</p>	<p>Helgelandssykehuset</p> <p>Nettsider</p> <p>Kontaktinfo</p> <p>Samhandling</p>	<p>Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN)</p> <p>Nettsider</p> <p>Kontaktinfo</p> <p>Samhandling</p>
--	--	---	--

SAMHANDLINGSNYHETER

30.01.2017

Føde- og gynekologitilbudet på Helgeland sommeren 2017

Helgelandssykehuset innfører også denne sommeren vekslende sommerstenging av fødeavdelingene i Mo i Rana og Sandnessjøen samt fødestua i Brønnøysund.

27.01.2017

Oppfølging av pasienter med ukomplisert hemokromatose kan gjøres i allmennpraksis

Denne pasientgruppa blir utredet og diagnostisert på Helgelandssykehuset Mo i Rana. Deretter kan fastlegen overta oppfølging og behandling.

16.01.2017

Fastlege anbefaler sykehusenes nettsider

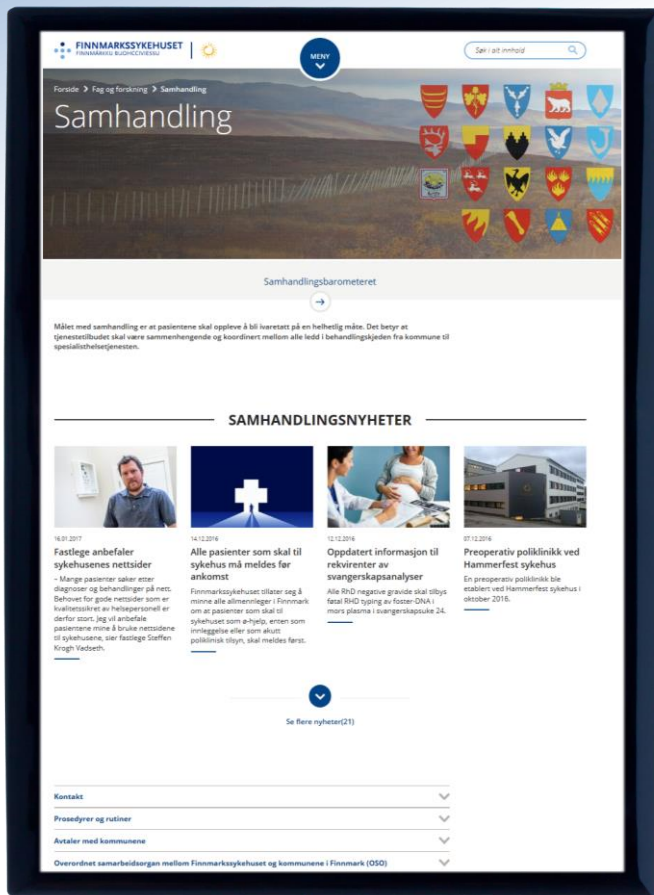
– Mange pasienter søker etter diagnoser og behandlinger på nett. Behovet for gode nettsider som er kvalitetssikret av helsepersonell er derfor stort. Jeg vil anbefale pasientene mine å bruke nettsidene til sykehusene, sier fastlege Steffen Krogh Vadseth.

16.01.2017

Kurs for pasienter og pårørende for våren 2017 er planlagt

Lærings- og mestringskurset for KOLS-pasienter er under oppbygging, og sykehuset trenger bistand med rekruttering av deltakere til læringstilbudet fra alle fastleger. Første KOLS-kurs skal være 20. og 21. februar i Mosjøen. Pasientene treng...

JSET

Standard oppsett på hvert helseforetak

- Enkel, brukervennlig nettside
- Regional oversiktsside
- Likeverdige parter
- Inngangsport til samhandlingsbarometeret
- Nyheter
- Kontaktinformasjon, prosedyrer og rutiner
- Referater og dokumenter

Samhandlingsbarometeret

- www.samhandlingsbarometeret.no

Helse Midt-Norge sin samhandlingsstrategi

HELSE MIDT-NORGE

2030
STRATEGI

Strategi 2030 Bakgrunnsnotat

Fokus i ny strategi: Satsing på folkehelse

- Tiltak som kan holde folk friske/friskere lenger er viktig i seg selv
 - Øker velferd, velvære og livskvalitet for den enkelte
- Men forbedring av folkehelsa også viktig for at helsetjenesten skal bli bærekraftig
 - Risikoen for livsstilssykdommene skal overbelaste helsetjenesten er stor
 - Altså må vi gjennom atferdsendringer (=sunnere livsstil) dempe fremtidens behov for helsetjenester
- Samarbeid mellom mange aktører er nødvendig for å nå dem som trenger det mest
 - Målgruppen som sliter mest med livsstilsrelaterte helseplager

Fokus i ny strategi: Legge til rette for mestring, selvhjelp og hverdagsrehabilitering

- Mestringsentre etablert i alle helseforetak
 - Bruke disse mer aktivt for å understøtte samhandling
 - Vekt på likemannsarbeid: «erfarne» pasienter underviser nye pasienter
- Helse Nord-prosjekt: Helsetjenester for eldre
 - Plan for samhandling rundt eldre, skrøpelige pasienter
- Utnytte potensialet for rehabilitering i hver pasient.
 - Mindre omsorgstenking og mer fokus på hva pasienten selv kan gjøre
- Mobilisere samarbeid med frivillig sektor
 - Mange friske pensjonister
- Velferdsteknologi
 - Primært en kommunal oppgave
 - Spørsmål: har spesialisthelsetjenesten noen rolle på dette felt?

Fokus i ny strategi : Spesialisthelsetjenesten må understøtte kommunene bedre

- Opplæring og veiledning
 - Åpne internundervisning for kommunene
 - Nettbasert/videobasert undervisning
 - Sykehusene må mer ut i kommunene
 - Tilrettelegging av undervisning, hospitering innad i klinikkene
- Aktiv bruk av dialogmeldinger i samhandling rundt den enkelte pasient
 - Etablere dialogmeldinger mellom fastleger og sykehus
 - Inkludere fastleger i tilknytning til PLO-melding om utskrivning
- Styrke de faglige arenaer for samarbeid mellom sykehus og kommuner
 - Etablere pasientsentrerte helsetjenesteteam i alle foretaksområder

Fokus i ny strategi: Spesialisthelsetjenesten må lære av kommunene når det gjelder helhetlig tenking

- Fokus i spesialisthelsetjenesten er på diagnoser
 - Dette passer ikke inn i den kommunale virkelighet.
- Fokus i kommunene er på funksjon og på det helhetlige
 - Her har spesialisthelsetjenesten mye å lære. Slike diagnoseuavhengige pasientforløp passer i stor grad bedre for multisyke pasienter.
- Til slutt er det viktig å presisere Bent Høie's mantra:
 - Hva er viktig for deg?
- Innspill til strategisk utviklingsplan:
 - postmottak@helse-nord.no

Bli her

[Forside](#) > [Helsefaglig](#) > [Samhandling mellom sykehus og kommune](#)

Samhandling mellom sykehus og kommune

Bedre samarbeid mellom kommuner og sykehus er til beste for pasienten.

Målet med samhandling er at pasientene skal oppleve å bli ivaretatt på en helhetlig måte. Det betyr at tjenestetilbudet skal være sammenhengende og koordinert mellom alle ledd i behandlingsskjeden fra kommune til spesialisthelsetjenesten.

Takk for oppmerksomheten

